

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Informace k povinnému předškolnímu vzdělávání

Mgr. Bc. Jana Vinterová

listopad 2017

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 529/5, 118 12 Praha 1 • tel.: +420 234 811 111
msmt@msmt.cz • www.msmt.cz

Povinné předškolní vzdělávání

Evropské komise proti rasismu a intoleranci (ECRI) v roce **2014** při své návštěvě v ČR důrazně doporučila, aby byl uskutečněn plán zavést ***pro všechny děti alespoň jeden povinný a bezplatný poslední předškolní*** rok před vstupem do základní školy hlavního vzdělávacího proudu.

- Studie jedné o. p. s. = povinný rok předškolního vzdělávání nesplní očekávání (posílení školní připravenosti dětí, které to potřebují).
- Březen 2016 – schválena novela školského zákona – povinnost předškolního vzdělávání.

Očekávání MŠMT:

- zvýšení možnosti úspěšného zapojení dětí ze sociálně nebo jinak znevýhodněného prostředí do hlavního vzdělávacího proudu,
- vytváření základních předpokladů pro pokračování ve vzdělávání,
- pomoc při vyrovnávání případných nerovnoměrností vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání,
- posílení celkové školní připravenosti dětí,
- podpora rovného přístupu ke vzdělávání (garance místa).

Povinné předškolní vzdělávání

- zavedeno novelou školského zákona (od 1. 9. 2017)

Související změny:

- organizace předškolního vzdělávání,
- zápis k předškolnímu vzdělávání v termínu od 2. do 16. května,
- přednostně uskutečňované ve spádové mateřské škole, povinnost školy přijmout dítě ze školského obvodu, pro který je MŠ spádová,

Povinné předškolní vzdělávání

- povinnost obce zajistit místa pro děti ze spádové oblasti,
- povinnost ředitele MŠ informovat ředitele spádové MŠ o přijetí dítěte (u střídavé péče rozvedených rodičů je nutná dohoda/komunikace ředitelů o plnění povinnosti předškolního vzdělávání v obou MŠ),
- možnost realizace povinného předškolního vzdělávání v lesních mateřských školách zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení.

Povinné pouze pro děti:

- které dovrší do konce srpna kalendářního roku 5 let, a to od září (až do doby nástupu k povinné školní docházce),
- pro občany ČR a cizince s pobytem na území ČR déle než 90 dnů.

Nevztahuje se na děti s hlubokým mentálním postižením.

Zákonný zástupce - povinen přihlásit dítě k předškolnímu vzdělávání v době zápisu, pokud ještě nedochází do MŠ.

Pravidla a možnosti

- **Pravidelná denní docházka v pracovní dny**, rozsah – 4 souvislé hodiny denně, ředitel školy stanoví začátek povinné doby mezi 7. a 9. hodinou ranní.
- Omlouvání dětí stanoví ředitel MŠ ve školním řádu.
- V MŠ zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí – bezúplatně.

Jiný způsob plnění:

- **Individuální vzdělávání dítěte** – bez denní docházky, s nutností zúčastnit se ověření osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech dle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.
- **V přípravné třídě základní školy** (při udělení odkladu povinné školní docházky) a **ve třídě přípravného stupně základní školy speciální.**
- **V zahraniční škole na území ČR**, ve které MŠMT povolilo plnění povinné školní docházky.

Individuální vzdělávání dítěte

- Možnost volby zákonného zástupce, skutečnost oznámit 3 měsíce před začátkem školního roku (v průběhu školního roku kdykoli).
- Náležitosti oznámení: jméno, příjmení, rodné číslo, místo trvalého pobytu (případě cizince místo pobytu dítěte), období individuálního vzdělávání, zdůvodnění.
- MŠ doporučí oblasti vzdělávání – dle RVP PV, MŠ může využít ŠVP.

Individuální vzdělávání dítěte

- Způsob a termíny pro ověření osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech u dítěte (v období 3. a 4. měsíce od začátku školního roku).
- Ukončení individuálního vzdělávání (v případě, že se nedostaví ani v náhradním termínu).
- Výdaje spojené s individuálním vzděláváním hradí zákonní zástupci (mimo kompenzačních pomůcek u dětí se SVP a výdajů na činnost MŠ, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání).

Přípravné třídy základní školy

- pro děti **v posledním roce před zahájením povinné školní docházky**, u kterých je **předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj** a kterým byl **povolen odklad povinné školní docházky**.

Úplata za vzdělávání a školské služby

Za vzdělávání:

- V MŠ zřizované státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí - **bezúplatně** od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku
- V přípravné třídě ZŠ a v přípravném stupni ZŠ speciální zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí – **bezúplatně**.

Za stravování:

- Dle směrnice školy a v souladu s právními předpisy. Rodič hradí pouze potraviny, nikoli náklady.

Povinnosti obcí

- Stanovení školského obvodu pro MŠ - <http://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicky-material-c-1-stav-od-1-1-2017.aspx> metodika MV ČR.
- Poskytnutí seznamu dětí (z evidence obyvatel), kterých se povinnost předškolního vzdělávání týká, spádové škole dle školského obvodu.
- Zajistit podmínky pro plnění povinného předškolního vzdělávání dětí s místem trvalého pobytu na jejím území a umístěných ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.
- Zajistit místa pro děti 3 leté a starší od roku 2018; pro 2 leté a starší od roku 2020.

Povinnosti kraje

- Pokud dítě bydlí na území obce nebo její část nespadá pod školský obvod ani společný školský obvod a je ohroženo plnění povinného předškolního vzdělávání dítěte, krajský úřad opatřením obecné povahy pro toto území **vytvoří nebo na ně rozšíří školský obvod** nebo **společný školský obvod** obdobně jako u ZŠ, a to s platností nejdéle na 24 měsíců.
- Zajistit **dopravu do a ze spádové MŠ**, pokud vzdálenost této školy od místa trvalého pobytu dítěte přesáhne 4 km.

Přestupky:

- zákonný zástupce nepřihlásí dítě k povinnému předškolnímu vzdělávání nebo
- zanedbá péči o povinné předškolní vzdělávání,
lze uložit pokutu až do 5 000 Kč.

Přestupky řeší obec s rozšířenou působností.

Problém:

- zhruba 3 tis. dětí nedochází do mateřských škol - nepřihlášení dítěte nebo zanedbávání péče o jeho povinné předškolní vzdělávání **může nepříznivě ovlivnit vývoj dětí, anebo být jeho příčinou.**

Řešení:

- pokračování v prezentaci pozitiv a možností pro děti v předškolním vzdělávání,
- činnost neziskových organizací,
- v krajních případech nezbytná *spolupráce obce s rozšířenou působností s orgánem sociálně-právní ochrany dětí.*

Opatření MŠMT

- **Finanční podpora rozvoje kapacit mateřských škol** - programu 133 310 „Fond rozvoje kapacit mateřských a základních škol“ - dotace na realizaci projektů - nové výukové kapacity MŠ zřizovaných obcemi (2016, 2017, 2018).
- **Finanční podpora z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání** - možnost žádat o finanční prostředky např. na školního asistenta, školního speciálního pedagoga, školního psychologa, sociálního pedagoga, chůvu v mateřské škole prostřednictvím průběžné výzvy *Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ.*

Opatření MŠMT

- **System podpurných opatření** pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřských školách a speciálních mateřských školách.
- **Pravidla společného vzdělávání** stanovená vyhláškou.
- **MAPy** (Místní akční plány) - plánování nebo sdílení aktivit v území, které zlepší kvalitu vzdělávání; soustředění na podporu inkluzivního vzdělávání na území sociálně vyloučených lokalit; zavádění principů inkluzivního a kvalitního vzdělávání na území obce.
- Informovanost veřejnosti o povinnosti předškolního vzdělávání – medializace, web MŠMT + informace na kraje, Svaz měst a obcí, obce.

Dopady zavedení povinného předškolního vzdělávání

- **garance místa v MŠ - zajištění rovného přístupu ke vzdělávání**

Vyhodnocení: *každý kraj, obec nebo svazek obcí zřizující MŠ.*

- **posílení školní připravenosti dětí**

Vyhodnocení: *nejdříve v příštím školním roce, po nástupu dětí k povinné školní docházce (mohou školy, školská poradenská zařízení, ČŠI).*

- **podpurná opatření pro děti, které to potřebují**

Vyhodnocení: *vyhodnocuje se několikrát ročně, zda dětem podpora vyhovuje, zda je účelná, efektivní (viz ustanovení právních předpisů – mohou školy, ŠPZ – naplňování hodnotí a kontroluje ČŠI).*

- **posílení personální situace ve škole (sociální pedagog, školní asistent ...)**

Vyhodnocení: *vyhodnocuje škola pravidelně – viz zadání projektu Šablony.*

- **zvýšení počtu dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí v MŠ**

Vyhodnocení: *vyhodnocuje škola, obec, neziskové organizace*

Děkuji za pozornost

jana.vinterova@msmt.cz